

Oponentský posudek diplomové práce

Jméno diplomanta: Anna Smutná

Téma a rozsah práce: **Princip non-refoulement v mezinárodním právu a právu Evropské unie: srovnání** (109 s. vlastního textu resp. 137 s.).

Datum odevzdání práce: srpen 2012

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomantka se ve své práci zabývá tématem, které je pohřbíváno jako aktuální již celá desetiletí a oponent si dovoluji tvrdit, že ještě dlouho aktuální bude. Předkládaná diplomová práce se zabývá klíčovým principem mezinárodního uprchlického práva, jímž je princip non-refoulement. V nejširším slova smyslu znamená tento princip zákaz nuceného přesunu či navrácení osoby do země, kde by jí hrozilo porušení jejích základních lidských práv. První zmínka o principu non-refoulement je v Úmluvě o mezinárodním postavení uprchlíků z roku 1933, nejznámějším smluvním zakotvením však zůstává Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951. Samotný princip se dále objevuje v té či oné podobě v univerzální úmluvě na ochranu lidských práv konkrétně v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech, v regionální Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod a jeho stálou aktuálnost dokládá i jeho inkorporaci do Společného evropského azylového systému, sdíleného členskými státy Evropské unie. To patrně o aktuálnosti zvoleného tématu vypovídá nad jiné.

Hlavním cílem předkládané práce je zjištění přesného obsahu principu non-refoulement s ohledem na jeho podobu a současný výklad v mezinárodním právu v komparativní analýze obsahu téhož principu v právu Evropské unie. Práce je přehledně členěna do dvou hlavních kapitol. Každá kapitola pak do několika subkapitol. Zatímco první kapitola se primárně věnuje mezinárodněprávním aspektům, druhá se zabývá odrazem principu v právu EU. Právě aplikace principu non-refoulement v právu EU je z hlediska České republiky patrně tou nejzajímavější částí. Je však zřejmé, že bez pochopení širších souvislostí nelze princip správně aplikovat, a proto je vnitřní členění práce naprosto racionální. Práce je zakončena přehledným závěrem, ve kterém autorka syntetizuje své poznatky.

2. Náročnost tématu:

Zpracování práce vyžadovalo důkladnou analýzu relevantní judikatury a platné mezinárodněprávní úpravy. Téma práce je proto možno považovat za spíše náročnější, předkladatelka práce se musela důkladně seznámit s relevantní mezinárodní smluvní úpravou, stejně jako s úpravou evropskou a relevantní kazuistikou na všech úrovních a posuzovat ji se znalostí základních institutů mezinárodního smluvního práva s přihlédnutím k ke specifickým práva EU, což nemusí být pro studenta právě jednoduché. Traktovanou materii se však diplomantce podařilo s přehledem analyzovat a syntetizovat ve srozumitelných závěrech.

3. Hodnocení práce:

Předložená práce je systematicky členěna, autorka se drží zvolené struktury, jazyková styl a formální úroveň jsou na velmi slušné úrovni, která nejen, že zcela odpovídá požadavkům kladeným na obdobný typ prací, ale na řadě míst je i výrazně překračuje. Při zpracování vycházel diplomantka z poměrně značného množství primárních a sekundárních zdrojů, které standardně cituje. V práci se nebojí kriticky hodnotit jak stávající právní úpravu, tak rozhodovací praxi. Na práci resp. na stylu zpracování patrné zaujetí, s nímž byla diplomová práce napsána a je zjevné, že si při zpracování vedla dobře i díky velmi pečlivému a profesionálnímu přístupu vedoucí diplomové práce.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Žádné zvláštní připomínky k ní nelze mít, s ohledem na doporučený rozsah diplomových prací snad pouze to, že práce je až příliš rozsáhlá. To však není nikterak na závadu a zpracování tématu v menším rozsahu by celkový dojem patrně poškodilo.

Rád bych se zeptal, zda existuje rozdíl ve výkladu azylového práva na univerzální úrovni, regionálních úrovních a rámci EU, případně, zda se v interpretaci principů azylového práva na jednotlivých úrovních objevují pokusy o restriktivní nebo naopak o extenzivní výklad a kdy tomu tak je. Kromě toho mám ještě jednu doplňující obecnou otázku a tou je, zda a do jaké míry se objevuje při interpretaci tzv. intertemporální přístup.

5. Doporučení:

Závěrem bych rád uvedl, že celkově práci hodnotím kladně, doporučuji ji proto k ústní obhajobě.

V Praze dne 15. září 2012

Vladimír Balaš